

Dobre i złe praktyki wśród nadsyłanych do AOTM projektów samorządowych programów zdrowotnych

Katarzyna Luchowska

Młodszy Specjalista w Dziale Programów Zdrowotnych, WOT
Agencja Oceny Technologii Medycznych

Seminarium samorządowe pt.: „Projektowanie i ocena
samorządowych programów zdrowotnych”
Warszawa, 18.11.2011 r.

Plan prezentacji

1. Zakres tematyczny nadsyłanych programów zdrowotnych.

2. Część Praktyczna.

3. Rekomendacje na podstawie opinii Prezesa AOTM.

4. Podsumowanie.

Zakres tematyczny nadsyłanych programów zdrowotnych

451 programów (14.11.2011 r.):

- » Angiologia,
- » Choroby cywilizacyjne,
- » Choroby tarczycy,
- » Choroby zakaźne,
- » Diabetokardiologia
- » Diabetologia,
- » Dietetyka,
- » Dostęp do badań specjalistycznych,
- » Dostęp do nocnej pomocy lekarskiej,
- » Geriatria,
- » Ginekologia,
- » Hematologia,
- » Interna
- » Kardiologia,
- » Krwiodawstwo,
- » Medycyna pracy,
- » Medycyna sportowa,
- » Mikrobiologia,
- » Neonatologia,
- » Okulistyka,
- » **Onkologia** (gruczoł krokowy, jelito grube, rak jajnika, rak piersi, rak szyjki macicy),
- » Ortopedia,
- » Promocja zdrowia,
- » Próchnica,
- » Nikotynizm,
- » Zdrowie psychiczne,
- » Pulmonologia
- » Ratownictwo medyczne
- » Rehabilitacja,
- » Stomatologia,
- » Szczepienia – grypa,
- » **Szczepienia** (meningokoki, pneumokoki),
- » **Szczepienia HPV**,
- » Terapia uzależnień,
- » Transplantologia,
- » Urologia,
- » Zdrowie środowiskowe.

Przykład I.

Miejski Program Promocji Zdrowia na rok 2011 – Upowszechnianie umiejętności udzielania pierwszej pomocy w ratowaniu życia wśród mieszkańców miasta.

I. Wstęp - definicja zdrowia WHO.

II. Sytuacja demograficzna.

III. Zadania gminy w zakresie promocji zdrowia

– opis promocji programu.

W sytuacjach zagrażających zdrowiu lub życiu należy szczególnie zachować spokój i starać się rozsądnie i logicznie podejmować decyzje. Osoby, które krzyczą i wprowadzają niepotrzebne zamieszanie, z pewnością nie pomogą poszkodowanemu, wręcz przeciwnie mogą tylko pogorszyć sytuację. Gmina X, aby zapobiec w/w zachowaniom wprowadza program, mający na **celu** podniesienie poziomu wiedzy na temat udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, aktualizację zdobytej wiedzy, praktyczne doskonalenie umiejętności w ratowaniu życia. W ramach programu uczestnicy **przeszkoleni** zostaną również w zakresie obsługi **defibrylatora**. Program realizowany będzie w formie szkoleń kierowanych do **uczniów szkół** oraz dorosłych **mieszkańców miasta pracujących** zawodowo z klientami zagrożonymi utratą zdrowia lub życia.

Przykład I.

Miejski Program Promocji Zdrowia na rok 2011 – Upowszechnianie umiejętności udzielania pierwszej pomocy w ratowaniu życia wśród mieszkańców miasta.

IV. Metody realizacji – realizacja zadań za pośrednictwem **podmiotów wyłonionych w drodze otwartego konkursu ofert** zgodnie z Ustawą.

V. Koordynacja Programu

VI. Finansowanie Programu - **środki finansowe** na realizację zadań wydzielone zostały w budżecie Gminy X w ramach Funduszu Programy Polityki Zdrowotnej - Dz.851 rozdz.85149.

Przykład I.

Kryterium oceny	Program zdrowotny miasta X
Populacja (adekwatność)	
Interwencje	
Cele Programu	
Kryteria włączenia uczestników	
Dokładne działania w ramach Programu	
Monitorowanie realizacji Programu	
Monitorowanie efektów Programu	
Określony budżet	
Prawidłowo oszacowany budżet	
Informowanie o Programie	
Wyłonienie realizatorów Programu	
Kryteria wyboru realizatorów	

Przykład II.

Wpływ prawidłowego odżywiania i trybu życia kobiety w ciąży w zapobieganiu rozwojowi chorób układu krążenia u kobiet w ciąży z cukrzycą typu 2 – Edukacja dietetyczna.

Cel programu: ograniczenie zachorowalności na choroby układu krążenia i cukrzycy typu 2.

Przesłanki do realizacji programu

Populacja: kobiety ciężarne

w drugim trymestrze ciąży,

z BMI > 25,

z ryzykiem chorób układu krążenia wynikającym z cukrzycy typu II.

Działania: ankieta na temat czynników ryzyka cukrzycy, pomiar ciśnienia tętniczego, pomiar BMI, pomiar obwodu pasa i bioder, pobranie krwi do badań laboratoryjnych, przeprowadzenie doustnego testu obciążenia glukozą, ocena stanu gospodarki lipidowej. Osoby z grup ryzyka zostają skierowane na szkolenie dotyczące modyfikacji stylu życia.

Przykład II.

Szkolenie dotyczące stylu życia (spotkanie pierwsze): pomiary antropometryczne, ocena stopnia nadwagi, ocena dotychczasowej diety i wydatkowanej średniej dobowej energii, korekta nieprawidłowych nawyków żywieniowych, zalecenia dietetyczne.

Spotkanie dotyczące stylu życia (spotkanie drugie): ocena stopnia zalecanej diety, dalsza korekta dietetyczna, zalecenia dotyczące indywidualnego wysiłku fizycznego

Spotkanie dotyczące stylu życia (spotkanie trzecie): -//-, dla osób uzależnionych od tytoniu: test Fagerstroma i Schneidera, zalecenia dotyczące leczenia uzależnienia od tytoniu.

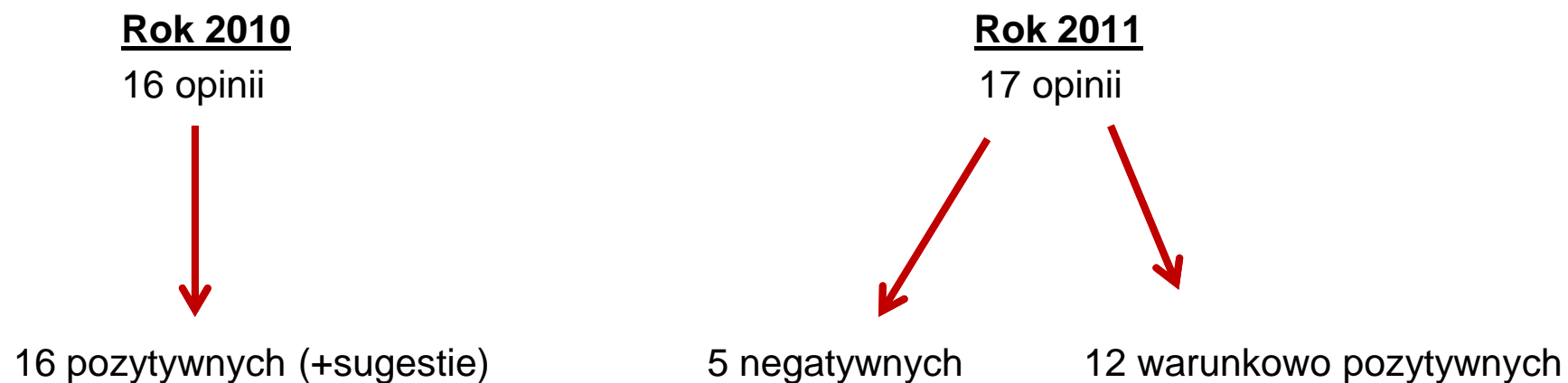
Spotkanie dotyczące stylu życia (spotkanie czwarte): ocena stopnia realizacji zaleceń dotyczących diety i wysiłku fizycznego. Dla osób uzależnionych – ocena wyników leczenia uzależnienia od tytoniu.

Rekomendacje dotyczące programów zdrowotnych (HPV)

PROGRAMY PROFILAKTYKI ZAKAŻEŃ WIRUSEM BRODAWCZAKA LUDZKIEGO

Rekomendacje dotyczące programów zdrowotnych (HPV)

Złe praktyki w projektach nadsyłanych projektach programów zdrowotnych:

Ogólne:

- ❌ Brak informacji na temat środków finansowych przeznaczonych na realizację programu, w związku z czym, nie jest możliwe odniesienie się do zakresu optymalnego wykorzystania dostępnych zasobów.
- ❌ Brak oczekiwanych efektów programu.
- ❌ Brak monitorowania programu.
- ❌ Brak przedstawionych lokalnych danych epidemiologicznych.
- ❌ Brak informacji dotyczących dotarcia do populacji docelowej.
- ❌ Brak dokładnej liczebności populacji planowanej do objęcia programem.
- ❌ Zarezerwowanie zbyt małej ilości środków finansowych na realizację programu (np. ogólna ilość funduszy jest mniejsza niż iloczyn trzech dawek szczepionki przeciwko HPV oraz liczby dziewcząt, które zostaną objęte szczepieniem).
- ❌ Zabezpieczenie funduszy tylko na pokrycie kosztu szczepionek.

Rekomendacje dotyczące programów zdrowotnych (HPV)

Złe praktyki w projektach nadsyłanych projektach programów zdrowotnych:

Konkretnie dotyczące programów HPV:

- ❌ Nieprawidłowo sformułowany tytuł, np. „Program przeciwdziałania rakowi szyjki macicy”.
- ❌ Nieadekwatna grupa wiekowa populacji dziewcząt, która ma zostać objęta szczepieniem.
- ❌ Brak edukacji zdrowotnej.
- ❌ Brak wymagań co do kwalifikacji edukatorów.
- ❌ Objęcie Programem niewielkiego odsetka populacji.
- ❌ Krótki okres systematycznego szczepienia kolejnych roczników.
- ❌ Nieuwzględnienie zgody rodziców.
- ❌ Nieuwzględnienie badania lekarskiego przed szczepieniem.
- ❌ Nieuwzględnienie wykonywania szczepień z zachowaniem zasad bezpieczeństwa, tj. w gabinecie, który nie jest wyposażony w odpowiedni zestaw przeciwwstrząsowy.

Rekomendacje dotyczące programów zdrowotnych (HPV)

Dobre praktyki w: nadsyłanych projektach programów zdrowotnych:

- ✓ Dodatkowe objęcie szczepieniem starszych kohort dziewcząt, o ile nie zostały wcześniej zaszczepione („catch-up”) – w przedziałach wiekowych 13-18 (Polskie Towarzystwo Ginekologiczne) lub 16-26 (Polskie Towarzystwo Profilaktyki Zakażeń HPV).
- ✓ Objęcie edukacją rodziców, opiekunów oraz chłopców oraz przedstawienie w projekcie programu co edukacja będzie uwzględniać.
- ✓ Skonsultowanie projektu z ekspertem, np. konsultantem wojewódzkim (i dołączenie opinii konsultanta do projektu programu).
- ✓ Kontynuowanie programu w kolejnych latach.
- ✓ Przekazanie dokumentacji dotyczącej szczepień zarówno samym pacjentkom, jak i ich lekarzom rodzinnym, co może ułatwić śledzenie efektów szczepień w przyszłości.

Podsumowanie

- ! Program powinien odpowiadać potrzebom mieszkańców.
- ! Projekt powinien zawierać wszystkie elementy programu zdrowotnego.
- ! Należy powołać się na literaturę.
- ! Należy dokładnie uzasadniać swoje wybory i decyzje.
- ! Należy przejrzeć dostępne opinie Prezesa AOTM, zamieszczone na stronie internetowej www.aotm.gov.pl w zakładce samorządowe programy zdrowotne.

Dziękuję za uwagę

Katarzyna Luchowska